

Subiectul operei Creanga de aur scrisa de Mihail Sadoveanu-a treia parte

Dupa un an, Constantin o iarta pe mama sa si o reprimeste cu onoruri imparatesti in palatul sau din Augusteon. In alaiul ei se afla, insa, si amanta lui, Teodota, care devine curand "imparateasa a treia". Maria, care se simtise de la inceput jertfita, este inlaturata si inchisa in palatul de la Halki. Intre timp, moare sotia lui Filaret, Teosva, si la inmormantarea ei are loc intalnirea decisiva dintre cei doi indragostiti nemarturisiti, Breb si Maria. Este, fatalmente, "ceasul plecarilor si despartirilor". Constient ca dragostea ascunsa (precum muntele) i-a adus Mariei nefericirea ("nefericirea nu ti-a adus-o purtarea imparatului, ci iubirea mea"), Kesarion nu poate evita momentul renuntarii.

El trebuie sa-si indeplineasca misiunea sacra, ca si Eneas din Eneida lui Virgiliu, care o paraseste pe Didona. Lupta dintre datorie si iubire se consuma surd, in cele patru-cinci intalniri fugare dintre cei doi, incheindu-se inevitabil cu sacrificiul iubirii.

Nu intamplator, sintagma titulara, "creanga de aur", apare o singura data in corpul romanului, continuta in replica de despartire a eroului adresata Mariei: "Iata, ne vom desparti. Se va desface si amagirea care se numeste trup. Dar ceea ce e intre noi acum, lamurit in foc, e o creanga de aur care va luci in sine, in afara de timp". Creanga, cum se vede, desemneaza iubirea imateriala si eterna, contopirea spirituala dintre doua fiinte carora le e interzisa iubirea trupeasca prin destinul lor de exceptie. Drumurile lor se despart - explica Kesarion -, fiindca o imparateasa ramasa fara sot se refugiază, cernita, in insula Principilor, iar el, initiatul, trebuie sa respecte legamantul sacru si sa primeasca investitura Magului. Al.

Paleologu identifica in creanga de aur un simbol similar cu cel din cantul al VI-lea al Eneidei, simbolul intelepciunii si cunoasterii: "Creanga de aur, adica vascul, adica intelepciunea si cunoasterea, l-a ajutat pe Kesarion Breb sa poata iesi din infern impreuna cu imparatita Maria pe care tot el o adusese acolo. Despartirea lor in spatiul terestru si unirea lor prin creanga de aur este iesirea lor din infernul in care au trebuit sa coboare (caci alesii trebuie sa coboare in infern) si intrarea lor, prin durere, in ordinea definitivei intelegeri, care e cea mai mare iubire" (Treptele lumii sau calea catre sine a lui Mihail Sadoveanu).